

–Opina que els problemes de l'ensenyança, avui dia, són per causa de la manca de vocació?

Generalment sí, llevat d'honroses excepcions; hi ha mestres que van massa amb aires de funcionaris, d'obeir a un rellotge d'entrada i sortida.

–Creu que el Magisteri és una carrera mal vista?

Sí, però quan abans la situació econòmica no era com avui, s'hi anava per vertadera vocació.

–Quin sistema d'ensenyança prefereix, el d'ara o el d'abans?

Jo crec que entre l'un i l'altre, perquè al nano se li ha de donar llibertat, però abans d'això, ensenyar-li a fer-ne bon ús. El mestre, més que un home autoritari, ha d'ésser un company del nen; i més que ensenyar-li les coses, li ha de despertar el gust de cercar-les, de conèixer-les. El sistema d'ensenyança és el mateix d'abans, però més simplificat. El que passa és que hi ha la trista casualitat que el sistema que es segueix en aquest país, el vam adoptar quan les altres nacions ja l'arraconaven.

–Creu en els deures, Sr. Duranton?

Han existit sempre, i han d'existir. Antigament hi havia menys llibres i més llibretes, ja que els llibres eren més petits; la veritable feina era del mestre.

–Què li sembla l'ensenyança bilingüe?

És un gran què. Us explicaré una anècdota: Quan vaig anar a Galícia, el primer dia d'escola vaig fer als nens un discurs en castellà (i em semblava que ho havia fet molt bé), els vaig preguntar si ho havien entès, i tots em van anar contestant «Eu non», i un, que tenia parents a Madrid, em va dir «Eu sí», i li vaig contestar «pues explícaselo»; em vaig adonar que per a ensenyar a aquells nens, no tenia cap més remei que aprendre el gallec.

–Empordà o Garrotxa?

Empordà, perquè hi ha un sentit de vida i un tractar-se que no he trobat mai a la Garrotxa.

–Pobles amb història, o pobles sense història?

Prefereixo els pobles sense història, perquè almenys aquests se la faran, i en canvi, malauradament, els que en tenen –si és que la coneixen–

–en volen viure, d'aquella història, i això és completament impossible.

–Aquest seria un cas com Besalú?

Sí, s'ha viscut molts anys d'aquesta forma.

–El mar o la muntanya?

El mar; el mar és sempre igual, i sempre diferent.

–Què li sembla que manca, a Besalú?

Una vegada els vaig fer fer un treball, als nois de l'escola, que es deia «Lo mejor y lo peor de Besalú»; el resultat va ésser que allò millor eren els monuments, i el pitjor no els va importar. Em sembla que a Besalú hi ha una manca de preocupació per a les coses, les coses positives, que a la llarga són més productives que les altres.

–Una biblioteca?

Sí, vaig arribar a aconseguir-la l'any 54-55. Va durar uns quants mesos, fins que me'n vaig cansar per manca de col.laboració.

–Després d'aquesta xerrada informal, desitja dir quelcom més?

Que l'esperit de fer alguna cosa, i de fer-ho bé, pugui entrar dins els habitants de Besalú, per més que un mestre en va dir «Un cony de poble».

Curs 1973-74, últim curs amb Josep Duranton.